

VAŠE PRÁVO

zpravodaj organizace
proFem - centrum pro oběti domácího
a sexuálního násilí, o.p.s.

SVAZEK 1, VYDÁNÍ 5

01.11.2018

Nejdůležitější body:

- V říjnu jsme pořádali další setkání interdisciplinárních týmů, tentokrát pro všechny naše středoevropské pobočky dohromady.
- Zúčastnili jsme se školení v Gruzii a setkání v Itálii, která byla součástí projektu Love & Respect.
- V listopadu oslavíme rok naší služby chatu!

Uvnitř tohoto vydání:

Střípek ze soudní síně	2
Love & Respect – prevence partnerského násilí ve vztazích mladých	2
Kdo je kdo - tým proFem	3
Chatové poradenství oslaví v listopadu 1. rok	4
Kazuistika - Příklad paní T.	4
Pomáhat a chránit	5
Nabídka akreditovaných kurzů	7

Slovo úvodem

Zpravodaj Vaše právo je tady v jeho celkově pátém vydání. Stejně jako v předešlých zpravodajích, bude i toto vydání věnováno aktuálním informacím o činnostech a novinkách organizace, společně se zajímavými články týkajícími se problematiky domácího a sexuálního násilí.

V úvodu naleznete článek o případu ze soudní síně, při kterém došlo k chybnému rozhodnutí o povinnosti zaplatit soudní poplatek a o náhradě nákladů řízení.

Dále bychom vás rádi informovali o probíhajícím mezinárodním projektu Love & Respect, jehož cílem je preven-

ce partnerského násilí ve vztazích mladých. V rámci něho se konalo školení v Gruzii, o kterém se také dozvíte více na následujících stránkách.

Na třetí straně naleznete rubriku s názvem „Kdo je kdo – tým proFem“, ve které vám představíme Danu Pokornou - vedoucí sociální služeb organizace proFem.

Ve zpravodaji se dále můžete dočíst o službě chatového poradenství, kterou proFem provozuje už 1 rok, čekají vás zajímavé příklady kazuistik a nakonec prohled na nabídku akreditovaných kurzů pro sociální pracovníky a další pomáhající profese.

Nový akreditovaný kurz Sexuální násilí a právo

proFem na tento podzim připravuje nový akreditovaný kurz Sexuální násilí a právo. Kurz je zaměřen na právní aspekty patologického jevu sexuálního násilí, které začínají u základu, kterým je vymezení pojmu sexuálního násilí ve světle českého právního řádu, přes seznámení účastníků kurzu s procesními postupy orgánů činných v trestním řízení při šetření a rozhodování o

případech sexuálního násilí, po přiblížení oblasti právní pomoci obětem trestných činů. Problematiku doplňuje významná část zaměřená na definování mýtů a stereotypů o sexuálním násilí, přičemž tato část výuky slouží k ozřejmění nesprávné aplikační praxe v oblasti sexuálního násilí a podpoře odstranění těchto negativ ve společnosti.

Střípek ze soudní síně

Na jaře tohoto roku jsme se setkali s chybným rozhodnutím soudu o povinnosti zaplatit soudní poplatek a o náhradě nákladů řízení. Šlo o zdánlivě banální pochybení, které však v konkrétním případě způsobilo naší klientce citelnou újmu.

Šlo o případ vykázaní, ve kterém sociální pracovnice jedné z poboček našeho intervenčního centra v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách kontaktovala osobu ohroženou domácím násilím - manželku osoby, která byla policií vykázána ze společného obydlí, kdy postup vykázaní upravuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Vzhledem k vysoké míře ohrožení jsme s klientkou jako vhodný postup vyhodnotili podání návrhu na vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí dle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Tento návrh jsme jí pomohli vypracovat a soud předběžné opatření spočívající v zákazu vstupovat do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí a zákazu styku s navrhovatelkou nařídil.

Soud zároveň navrhovatelce uložil povinnost zaplatit soudní poplatek a odpůrci uložil do 3 dnů od právní moci usnesení zaplatit navrhovatelce náhradu nákladů řízení. Soud postupoval v rozhodnutí o nákladech řízení podle ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Nevzal však v potaz zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, který stanoví, že navrhovatel ve věci ochrany proti domácímu násilí je osvobozen od soudního poplat-

ku. Stejný zákon zároveň stanoví, že je-li navrhovatel v řízení od poplatku osvobozen a soud jeho návrhu vyhověl, zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení nebo není-li též od poplatku osvobozen. V případě naší klientky žádná z výjimek týkajících se žalovaného nenastala, měl tudíž soud přímo jemu uložit povinnost poplatek zaplatit.

Jak bylo zmíněno výše, může se zdát, že se jedná o maličkost, kterou není třeba se zabývat. V případech domácího násilí však může takové rozhodnutí soudu účastníkovi řízení uškodit. Klientka nás po obdržení usnesení kontaktovala, byla ve stresu a chtěla se poradit, jak má postupovat. Nevěděla, jak se její manžel, který jí dlouhodobě ubližoval, zachová. Očekávala, že se s ním bude muset kvůli předání financí setkat, bála se, že by tím ona de facto porušila nařízené předběžné opatření. Stejně tak nechtěla manželovi z popohledných důvodů pro jistotu sdělit číslo svého účtu.

K předání nakonec za asistence dalších osob došlo, klientka se nedomáhala změny rozhodnutí o nákladech řízení. **Pokud by však soud rozhodl v souladu se zákonem, předešel by tím dalším psychickým útrapám oběti domácího násilí**, u které i tato zdánlivá maličkost byla příčinou prohloubení krize, kterou prožívala.

Autorka: Mgr. Simona Domesová

Love & Respect – prevence partnerského násilí ve vztazích mladých

V polovině září jsme vyslali naše dobrovolnice a kolegyně působící v projektu Love & Respect na školení do Gruzie. Školení proběhlo v Rustavi a zúčastnilo se jej asi 35 mladých lidí, mezi nimiž byli dobrovolníci a koordinátoři z pěti partnerských zemí, se kterými na projektu spolupracujeme. Školení bylo první aktivitou pod-projektu Ambassadors of Love & Respect.

V projektu Love & Respect se zaměřujeme na téma vztahového násilí mezi dospívajícími a usilujeme o zvýšení povědomí o násilí mezi mládeží, zvyšování kompetencí pracovníků pro práci s tímto tématem a potažmo snížení výskytu tohoto fenoménu. Projekt realizujeme s šesti dalšími partnery (organizacemi v Gruzii, Arménii, Chorvatsku, Itálii, Španělsku a Rakousku) a je financován programem Erasmus+.

Na téma partnerského násilí mezi mladými lidmi se zaměřujeme také, protože většina dospělých (ať už rodičů, učitelů nebo dalších pracovníků s mládeží) nevnímá toto

téma jako existující problém, ačkoliv náš výzkum ukazuje, že se každý třetí mladý Čech nebo Češka s některou formou násilí ve svém partnerském vztahu setkal/a.

Díky projektu se mohou mladí lidé dozvědět více o tom, co je to partnerské násilí, v interaktivních kvízech si otestovat, zda se nyní nacházejí v zdravém nebo nezdravém vztahu, případně mohou o tématu diskutovat, a to prostřednictvím facebooku a instagramu. V aktivitách také cílíme na učitele, preventisty, sociální pracovníky a další pracovníky s mládeží a připravujeme pro ně jak odborné články, tak materiály, které mohou ve výuce či při jiných aktivitách využít, a které jim pomohou téma partnerského násilí otevřít a s mládeží o něm diskutovat. Klíčovou úlohu v tomto projektu a několika jeho aktivitách hrají dobrovolníci a dobrovolnice (ambasadoři), kteří mají působit jako peer pracovníci a komunikovat s cílovou skupinou projektu prostřednictvím

[pokračování článku z předchozí strany]

facebooku a instagramu, tvořit sociální kampaň nebo obsah platformy. Proto jsme k projektu připojili také menší pod-projekt s názvem Ambassadors of Love & Respect, který je taktéž financován programem Erasmus+, a jehož cílem je zmíněné dobrovolníky a dobrovolnice zaškolit.

Primární aktivitou tohoto pod-projektu bylo školení, které proběhlo od 10. do 15. září v Gruzii a kterého se zúčastnily projektová koordinátorka Nella Líčková, sociální pracovnice Eva Michálková a tři dobrovolnice Anna Machová, Andrea Hermanová a Kristýna Kacafírková. Po dopravení se na místo čekalo dobrovolnice a dobrovolníky 6 intenzivních dní nabitých nejrůznějšími aktivitami – přednáškami, workshopy, prezentacemi a diskuzemi - při kterých získali nespočet informací. Nejprve naše projektová koordinátorka připomenula projekt Love & Respect, dále následovaly workshopy s informacemi například o tom, jak vypadá zdravý vztah a co to vůbec je teen dating violence. Později byli dobrovolníci poučeni o peer education a způsobech, jakými je možné se zapojovat do prevence násilí ve vztazích mladých lidí a na příkladech si vyzkoušeli, jak komunikovat s oběťmi partnerského násilí. Následoval workshop zaměřený na sociální média a jejich využití ve tvorbě kampaně a výlet do Tbilisi. V závěru se pak dobrovolníci dostali k vytváření plánů kampaní jednotlivých týmů, k rozdělení jednotlivých úkolů a naplánování prvních příspěvků.

Díky tomuto školení dobrovolníci získali nové vědomosti o tématu teen dating violence a specifikách různých zemí, o vzdělávání mladých lidí v této oblasti, nebo o použití sociálních médií pro naše účely. Školení tak ambasadorům pomohlo prohloubit jejich motivaci k práci na projektu a posílilo naši spolupráci se zahraničními partnerskými organizacemi.

Školení organizovala naše partnerská organizace Sakhli (Gruzie) a v průběhu zazněly příspěvky od všech partnerských organizací, ale také externích expertů. Za profFem organizovala sociální pracovnice workshop na téma práce s mladými lidmi se zkušeností násilí.

Druhou klíčovou aktivitou projektu Ambassadors of Love & Respect bude evaluační setkání v červenci 2019 v Praze. Naše aktivity a průběh projektu můžete sledovat na našem facebooku, webu a především pak na našem instagramu: profem_o.p.s._

Autorky: Andrea Hermanová, Eva Michálková

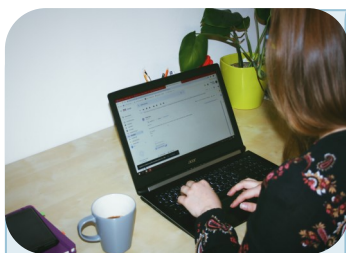
Kdo je kdo - tým profFem

Tým odbornic a odborníků je pro fungování profFem a poskytování poradenství a podpory obětem domácího násilí a genderově motivovaného násilí klíčový. Bez našich sociálních pracovnic, právníček a právníků, terapeutek a vedení organizace bychom nebyli schopni naše služby poskytovat. V této rubrice proto vždy najdete medailonek jedné členky nebo člena týmu, abychom vám náš skvělý tým blíže představili. V dalším medailonku představujeme Danu Pokornou, vedoucí sociální služeb.

Dana Pokorná

Vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obor sociální práce a sociální politika. Od roku 2005 pracovala v o.s. Rosa, kde se specializovala na odborné psychosociální poradenství obětem domácího násilí a v roce 2008 nastoupila do o.p.s. Živá paměť, kde vedla Poradnu pro oběti nacismu. Absolvovala odborný výcvik v základní krizové intervenci a 5letý psychoterapeutický výcvik zaměřený na práci s traumatem. Od roku 2012 provozuje soukromou psychoterapeutickou praxi. Od roku 2014 přednáší problematiku domácího násilí na katedře psychologie FF UK v rámci programu celoživotního vzdělávání pro výchovné poradce. Je spoluautorkou publikace Partnerské násilí. Do profFem nastoupila v květnu 2018.

Chatové poradenství

- Od listopadu 2017
- Pondělí 9-12
Středa 16-19
- www.elinka.iporadna.cz

Statistika listopad 2017- září 2018

- 117 chatů
- 92 unikátních klientek
a klientů
- Průměrná délka chatu
44 minut

Témata

- vztahová 27
- osobní a existenční 14
- sociálně právní 1
- zdravotní 1

Chatové poradenství oslaví v listopadu 1. rok

V listopadu 2017 jsme spustili novou službu ve formě **chatového anonymního poradenství**, která tak brzy oslaví svůj první rok! Chat je určen primárně pro **oběti domácího a sexuálního násilí (od 16 let), jejich blízké a další, kteří se o tomto tématu potřebují poradit**. Pro zavedení chatového poradenství jsme se rozhodli zejména proto, že víme, jak jsou tato témata těžká a často je velmi náročné o nich mluvit nahlas. Pro mnohé tak může být snadnější o své situaci anonymně napsat, a svěřit se tak v bezpečném prostředí. Další výhodou chatu je, že tuto službu lze využít **bezplatně** a odkudkoli, kde je připojení k internetu, a to pomocí portálu: elinka.iporadna.cz. Od října tohoto roku došlo k změně chatovacích dnů a nyní je možné službu využít **každé pondělí od 9:00 do 12:00** a ve **středy od 16:00 do 19:00**. Od listopadu 2017 do konce října 2018 proběhlo celkem 117 chatů s 92 lidmi a nejčastějšími tématy jsou **sexuální násilí, vztahové problémy a násilí, a osobní a existenční těžkosti**.

Příkladem chatového poradenství je případ klientky, která přišla na chat se strachem o sebe a své bezpečí. Uvedla, že jí manžel ubližuje a nadává. Její poslední zranění bylo z předchozího dne, kdy ji manžel opět fyzicky a sexuálně napadl, přičemž k tomu použil i zbraň. Ocenili jsme její důvěru ke sdílení tak závažné věci a snažili se ji ubezpečit o normalitě pocitů, které prožívala. Následně klientka uvedla, že jí hrozí bezprostřední ohrožení, až se manžel vrátí domů. Možné ohrožení přitom popsala jako fyzické a sexuální napadení, které na ní páchá manžel, někdy společně ještě se svým kamarádem. Klientka se velmi bála a podle jejího popisu byla výrazně zraněná. Měla zájem o zajištění svého bezpečí a tak jsme ji informovali o možných postupech. Klientka se rozhodla, že zavolá policii a tak jsme společně čekali, než hlídka dorazí. Vzhledem k tomu, že se blížil čas, kdy měl manžel dorazit domů, s klientkou jsme se snažili o zajištění co největšího bezpečí (uzamčení bytu, nechání klíčů v zámku, ujistění, komu opravdu otevírá dveře...) Chat byl ukončen poté, co dorazila policie. Klientce jsme ještě předali telefonní číslo na naši linku s možností se na nás obrátit i nadále. Hlavním cílem tohoto chatu tak bylo především poskytnutí akutní podpory klientce, předání potřebných informací a dodání odvahy a sebedůvěry jednotlivé kroky bezpečnostního plánu podniknout.

Mgr. Eva Michálková

Kazuistika - Příklad paní T.

Na začátku tohoto roku se na organizaci proFem obrátila paní T., která byla po dlouhou dobu týrána svým manželem. Ten klientku prakticky denně slovně napadal, urážel a ponižoval. Neustále ji též kontroloval, což se projevovalo tak, že měl přesně spočítáno, v kolik hodin končí v práci, v jaký čas jí jede tramvaj a v kolik hodin má být doma. V případě, že se paní T. zpozdila, vyvolalo to u manžela výbuch hněvu a agrese. V důsledku tohoto klientku několikrát fyzicky napadl, a to takovým způsobem, že musela být hospitalizována v nemocnici a dodnes má trvalé následky.

Klientka se po dlouhých úvahách rozhodla podat na manžela trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu týrání osoby žijící ve spo-

lečném obydlí. Současně, jako poškozená, podala návrh na příznání nároku na právní pomoc poskytovanou zmocněncem bezplatně, a to s ohledem na její postavení zvláště zranitelné oběti ve smyslu zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů.

Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 8 byl její návrh na zmocněnce zamítnut. Jako hlavní argument uvedl soud I. stupně předčasnost tohoto návrhu, jelikož ještě nebyly ve věci zahájeny úkony trestního řízení. S tímto argumentem by se dalo značně polemizovat a zjišťovat, od kdy má oběť právo na zmocněnce, ale to není cílem tohoto příspěvku. Značně zarážející je zbytek odůvodnění daného usnesení.

[pokračování článku z předchozí strany]

Rozhodující soudce v odůvodnění svého rozhodnutí zpochybňuje postavení klientky jako zvlášť zranitelné oběti. Mimo jiné uvádí i pojem *týraná* v uvozovkách, značících o nedůvěryhodnosti daného tvrzení. Důvodem pro znevažování klientky jako oběti domácího násilí je, dle názoru rozhodujícího soudce, i fakt, že týrání mělo probíhat již v době před pěti lety, avšak klientka toto jednání nehlásila na policii. Toto tvrzení je naprosto absurdní, vzhledem k tomu, že právě dlouhodobost je jedním z hlavních znaků domácího násilí stejně tak jako nerozhodnost a neochota oběti situaci ihned řešit. Daná úvaha rozhodujícího soudce je značně neprofesionální značící o jeho nízké znalosti této problematiky.

Za zcela nevhodnou, je pak třeba považovat polemiku rozhodujícího soudce ohledně klientčiny důvodů pro podání trestního oznámení. Protože zmiňovaný soudce, na jiném místě odůvodnění, sám poukazuje na skutečnost, že ještě nebyly zahájeny úkony trestního řízení, je zkoumání motivace klientky pro podání trestního oznámení jen pouhým vyjádřením názorů rozhodujícího soudce, které není ničím podloženo a zůstává v rovině hypotetické, která v odůvodnění profesionálního soudního rozhodnutí nemá místo. **Je na místě poukázat, že právě takové jednání orgánů činných v trestním řízení způsobuje u obětí sekundární viktimizaci.** Přesně díky takovému přístupu soudu se řada obětí bojí ozvat dříve nebo dále pokračovat v trestním řízení, resp. spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení.

Mgr. Kateřina Mužíková

Pomáhat a chránit

Řada obětí domácího násilí kontaktuje policejní orgán s žádostí o pomoc a ochranu, které se jim ze strany policistů také dostane, avšak jak říká známé rčení „výjimka potvrzuje pravidlo“. V organizaci proFem se setkáváme i s případy, ve kterých je chování agresora bagatelizováno a adekvátní pomoc obětem není poskytnuta.

Není neobvyklé, že s klientkami řešíme situace, kdy jim manžel (vlastník zbrojního průkazu a několika střelných zbraní) vyhrožuje zastřelením sebe či dalších členů rodiny. Důvodem tohoto jednání je většinou strach, že by je partnerka mohla opustit a oni by zůstali sami. Je bezesporu žádoucí, aby takové hrozby v případech domácího násilí nebyly ze strany orgánů činných v trestním řízení podceňovány. V opačném případě by mohlo dojít k tragickým následkům.

Obdobné zkušenosti mají samozřejmě i v dalších zemích, ve kterých nečinnost policie musel dokonce řešit Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“). **Cílem tohoto článku je upozornit na případy řešené v nedávné době před ESLP, v nichž došlo k fatálnímu selhání policejního orgánu, jehož důsledkem byla smrt osob.**

Talpis vs. Itálie

V roce 2014 se na ESLP obrátila stěžovatelka paní Talpis, která se domnívala, že italské orgány pochybily, když jí a jejím dětem neposkytly ochranu před domácím násilím, které mělo za následek smrt jejího syna.

Paní Talpis byla dlouhodobě a surově fyzicky týrána svým manželem. Toto jeho absolutně nepřijatelné chování dlouho snášela a omlouvala, avšak

jednoho dne byla napadena i její dcera, když se matce pokoušela pomoci. Paní Talpis téhož dne požádala o pomoc policii, která sice zavčas přijela k nim do domu, zde však pouze sepsala úřední záznam o incidentu. Je zarážející, že i když byly

konstatovány známky bití, policie nepodnikla žádná další opatření k jejich ochraně. Přibližně po 2 měsících od této události, došlo k dalšímu incidentu. Manžel nejdříve volal paní Talpis do práce a vyhrožoval jí. Paní Talpis se snažila dovolat kamarádce o pomoc, avšak marně, manžel jí přepadl s nožem v ruce a donutil ji vyjít na ulici. Naštěstí cestou potkali policejní hlídku, která sice další jednání manžela překazila, avšak paní Talpis pouze bez dalších informací poslala domů a její manžel byl vyzván, aby ji nechal být.

Paní Talpis se následně za pomoci neziskové organizace pomáhající obětem domácího násilí uchýlila do azylového domu pro ženy, avšak její manžel ji neustále kontaktoval a vyhrožoval, načež se paní Talpis rozhodla podat trestní oznámení pro ublížení na zdraví a zároveň státní orgány žádala, aby byl manželovi uložen zákaz přiblížení se k ní i k dětem z důvodu obavy o jejich život a zdraví. Policie přistoupila k jejímu výslechu až po sedmi měsících, během nichž manžel paní Talpis neustále pronásledoval a vyhrožoval, aby trestní oznámení stáhla. A až po dalších sedmi měsících obdržel manžel paní Talpis předvolání k soudu, kde se měl řešit právě jeden z incidentů ublížení na zdraví způsobený paní Talpis. Žádost o policejní ochranu ovšem vyslyšena nebyla.

Než však došlo k soudnímu jednání, manžel paní Talpis se v jejich domě opil a byl opětovně agresivní. Z toho důvodu se paní Talpis rozhodla zavolat

[pokračování článku z předchozí strany]

na policii o pomoc. Policistům následně vysvětlila, že se nejedná o první incident, ale že se násilí dlouhodobě opakuje, i přes toto sdělení policejní hlídka manžela pouze odvezla do nemocnice z důvodu intoxikace alkoholem. Nemocnici však mohl manžel opustit na vlastní žádost, což také udělal a vydal se zpět. Do domu paní Talpis vrazil ozbrojený nožem s úmyslem zranit ji, což se mu povedlo a několikrát ji nožem bodl. Jejich společný syn mu v dalším napadení chtěl zabránit, avšak byl otcem pobodán a na následky zranění zemřel.

Na příběhu paní Talpis je názorně ukázána eskalace násilí ze strany agresora, které skončilo smrtí dítěte. Policie včas nezaznamenala varovné signály a nerozklíčovala hrozbu, jež násilí páchané partnerem představovalo, a hlavně nepřistoupila k žádným ochranným opatřením.

Je také nutné zdůraznit, že se nejednalo o jeden incident, ale policie takto činila opakovaně a dlouhodobě. Na podněty paní Talpis reagovala s prodlevou v řádu několika měsíců, což je v případech domácího násilí zvláště nebezpečné. ESLP pak konstatoval, že takové jednání policie odráží diskriminační postoj vůči stěžovatelce jako ženě, čímž došlo k porušení čl. 14 Úmluvy o ochraně lidských práv. ESLP vycházel ze statistických údajů, kdy bylo zjištěno, že obětí domácího násilí jsou převážně ženy a nezadbatelná část z nich je v Itálii zavražděna svými současnými či bývalými partnery. Dále vyšlo najevo, že přes reformy italských zákonů, je počet týraných žen stále vysoký a nedaří se v tomto ohledu ani změnit náhled společnosti na tuto problematiku, což se odráží v přístupu policie při vyšetřování případů domácího násilí.

Kontrová vs. Slovensko

Obdobný průběh měl i případ na Slovensku, který se stal již v roce 2002. Paní Kontrová byla taktéž obětí domácího násilí, která se po jednom z brutálních útoků odhodlala věc oznámit na policii, kde zároveň předložila lékařskou zprávu potvrzující její zranění a délku předpokládané léčby. O pár dní později se opět dostavila na policejní stanici tentokrát v doprovodu svého manžela, kde požadovali (zejména manžel!) stažení trestního oznámení. Reakce policisty byla neuvěřitelná – poradil jim, aby si paní vyžádala další lékařskou zprávu, ve které by bylo konstatováno, že zranění nebyla tak závažná a vyžadovala daleko kratší dobu léčení než uváděla původní zpráva. V takovém případě se totiž již nebude jednat o trestný čin. Vlivem manipulace ze strany svého manžela tak paní Kontrová skutečně učinila, následně byl čin překvalifikován na přešůpek a posléze byla i věc stejným policistou odložena.

O měsíc později kontaktoval policii příbuzný a ohlásil, že manžel paní Kontrové má u sebe nelegálně drženou zbraň a vyhrožuje, že zastřelí sebe i děti, stejné oznámení učinila o chvíli později i sama paní Kontrová. Po delší době byla do rodinného domu vyslána policejní hlídka, která v domě již ozbrojeného manžela nezastihla, a tak pouze paní Kontrovou informovala o možnosti podat trestní oznámení. Ta hned druhý den ráno zašla na poli-

cejní stanici trestní oznámení skutečně podat, avšak to nebylo policistou řádně přijato a zaregistrováno, v důsledku čehož nebylo zahájeno trestní řízení proti manželovi paní Kontrové. O 4 dny později manžel paní Kontrové zastřelil sebe i obě nezletilé děti.

Jedná se o exemplární pochybení ze strany policie, která nedostála své povinnosti chránit občany, v přímém důsledku tohoto jednání přišly o život dvě malé děti. ESLP konstatoval, že Slovensko porušilo právo na život zaručený čl. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv, jakož i právo na účinné právní prostředky nápravy.

Opuz vs. Turecko

Dalším případem domácího násilí, které bylo řešeno před ESLP je případ paní Opuz, který je však s ohledem na dlouhodobost naprosto odstrašující. Paní Opuz byla více než 12 let týrána svým manželem, který se násilí dopouštěl zároveň i vůči její matce. Paní Opuz během této doby několikrát podala trestní oznámení na policii, též podala žádost o rozvod, ale kvůli manželovým výhrůzkám je vždy vzala zpět. Trestní oznámení bylo vždy podloženo několika lékařskými zprávami, ze kterých vyplývaly jasné znaky týrání, kdy paní Opuz i její matka měly četné pohmožděliny a škrábane na krku. Některá zranění si vyžádala i několika-denní hospitalizaci v nemocnici, avšak i přes tyto jasné důkazy policie nic nepodnikla. Agresivní jednání a brutalita útoků manžela se stupňovalo do té míry, že se manžel pokusil zavraždit svou manželku i její matku. Je zarážející, že policie jim neposkytla ochranu ani po incidentu, kdy je srazil autem, když od něj utíkaly. Po jednom z útoků se paní Opuz odstěhovala ke svojí matce, kde obě začaly plánovat stěhování do jiné části Turecka, k tomu však již nedošlo. Jakmile se to manžel paní Opuz dozvěděl, vyhledal je a chladnokrevně zastřelil její matku.

Hlavní argument policejních orgánů zněl, že paní Opuz trestní oznámení vždy posléze stáhla a z toho důvodu nemohli dál pokračovat v trestním řízení. Na jednu stranu se jedná o relevantní tvrzení, na druhou stranu policie zcela opomenula fakt, že ke stažení oznámení došlo vždy přesně po té, co byl manžel propuštěn z vazby na svobodu, čímž mohl opět vyvíjet nátlak na svojí manželku.

ESLP konstatoval, že v případech domácího násilí je stát povinný přijmout všechna preventivní opatření k ochraně osoby ohrožené násilím, což se v případě paní Opuz a její matky nestalo. ESLP shledal, že stát porušil právo na život matky paní Opuz (zakotvený v čl. 2 Úmluvy), dále zákaz mučení (zakotvený v čl. 3 Úmluvy), jelikož paní Opuz i její matka byly vystavené neustálému a ponižujícímu jednání a stát jim neposkytl ochranu, jakož i zákaz diskriminace (vycházející z čl. 14 Úmluvy).

Autorka: Mgr. Kateřina Mužíková

AKREDITOVANÉ KURZY

Podzimní akreditované kurzy zaměřené na právo v kontextu domácího násilí!

23.11. - Úvod do problematiky trestního řízení v konextu domácího násilí

30.11. - Úvod do problematiky zákona o obětech trestné činnosti pro sociální pracovníky

7.12 - Problematika odškodňování obětí trestné činnosti a poskytování peněžité pomoci státem pro poskytovatele sociálních služeb

1590,-